

Недеља имунизације у Европском региону СЗО

„ Повећајмо обухват имунизацијом“

24.04.-30.4. 2016. године

Обележаваће једанаесте по реду Недеље имунизације у Европском регионуима за **циљ повећање обухвата имунизацијом** јачањем уверења о потреби заштите сваког детета од болести које се могу спречити вакцинацијом и изградњу позитивних ставова у вези неопходности имунизације.

Имунизација је резултат колективне одговорности. Учините све да Ви и чланови Ваше породице будете правовремено и потпуно вакцинисани.

Имунизација је једна од најуспешнијих јавно здравствених иницијатива. Имунизацијом се превенирају болести, компликације и смртни исходи од вакцинама превентабилних болести укључујући рак грлића материце, дифтерију, хепатитис Б, морбиле, заушке, велики кашаљ, запаљење плућа, дечију парализу, проливе изазване ротавирусом, рубелу и тетанус.

Сваке године се региструје 2-3 милиона смртних исхода од дифтерије, тетануса, великог кашља и малих богиња код невакцинисаних лица, а највише код деце испод 5 година живота. Процењује се да **сваке године остане невакцинисано 18,7 милиона деце у свету**, основним вакцинама према програму имунизације.

У 2015. години навршило се 17 година од последњег регистрованог аутохтоног случаја **дечије парализе** изазваног дивљим полиовирусом у Европском региону СЗО (Турска 1998.). Све земље региона и Р Србија стекле су статус земаља без полиомијелитиса у јуну 2002. године. Дечја парализа се ендемски одржава само у две земље у свету, у Пакистану и Авганистану.

Око 80% светске популације живи у регионима који су сертифицирани од стране СЗО, да су ослобођени од дечије парализе. Око 13 милиона људи је способно да хода, што чини број оних који би по проценама били парализовани да није било вакцинације. Најважнији бенефит и успех је да ниједно дете на свету не доживи тешке последице болести - доживотну парализу.

Пре увођења **вакцине против малих богиња**, која је у примени скоро 50 година, процењује се да је годишње умирало око 2,6 милиона особа сваке године.

У 2014. години, 85% деце у свету је примило једну дозу вакцине против малих богиња до свог другог рођендана, у односу на 73% 2000. године. У истом периоду је

регистрована и редукција смртних исхода за 79%, а процењује се да је и спречено 17,1 милиона смртних исхода применом вакцине као најисплативије јавно здравствене мере. У 2014. години је регистровано 114.900 смртних исхода морбила, око 314 сваког дана, односно 13 сваког сата. Код једног детета од двадесет оболелих мале богиње изазивају запаљење плућа, а од сваких хиљаду деце која добију мале богиње, једно или двоје ће умрети.

Преко 22 000 случајева морбила је регистровано у Европи током 2015. године у епидемијама (Киргистан, БИХ, Руска Федерација, Грузија, Италија, Немачка, Казахстан). Број случајева се одржава у односу на 2014. годину. На основу података ЕЦДЦ, у 30 земаља Европске уније, пријављена су 3493 случаја, од којих 58 % чине случајеви регистровани у Италији и Немачкој. Око 64% случајева је лабораторијски потврђено, а 89 % случајева је имало податке о вакциналном статусу од којих је 75% невакцинисано. У узрасној групи испод 5 година је четвртина случајева, а у узрасту преко 30 година, 21%. Регистрован је један смртни исход и 6 случајева са акутним енцефалитисом.

У 1997. години регистрована је последња већа епидемија морбила у Р. Србији, на територији Косова и Метохије са 3948 оболелих и 7 смртних исхода (последњи регистровани смртни исходи од морбила у Републици Србији). Стопа инциденције након 1998. године континуирано бележи тренд опадања са 7,21 до најниже регистроване вредности од 0,03/100 000 у 2005. и 2006. години, да би дошло до пораста у 2007. години због епидемије морбила у Војводини (2,68/100.000). Након ове епидемије, због пада обухвата и нагомилавања осетљиве популације, региструјемо нове епидемије 2010/2011 (стопа инциденције 4,93/100.000), као и 2014/2015 године (стопа инциденције 5,35/100.000).

И даље је неопходно радити на основним стратегијама према плану активности елиминације морбила: **достизању и одржавању обухвата преко 95%** у свим административним јединицама, достизању и одржавању индикатора квалитета у активном надзору и спровођењу допунске имунизације невакцинисаних и непотпуно вакцинисаних лица, како би се достигао циљ елиминације морбила у најмање 5 региона СЗО до краја 2020. године.

Драматичан пад оболевања од вакцина превентабилних болести доведи у позицију неке заразне болести да се оне сматрају делом прошлости у Европи. Насупрот томе, близу милион особа у Европском региону СЗО није вакцинисано основним вакцинама и болести које се могу превенирати вакцинацијом континуирано изазивају оболевање, компликације/секвеле и чак смртне исходе.

У претходним годинама, земље Европског региона су суочене са епидемијама малих богиња, рубеле, заушака које се јављају код осетљиве популације која није

вакцинирана или није вакцинирана на време. Како заразне болести не познају границе епидемије се шире из земље у земљу.

Имунизација мора бити приоритет због 7 кључних разлога:

- 1. Имунизација спасава животе**
- 2. Имунизација је основно право, али није доступно свима**
- 3. Епидемије представљају озбиљне претње**
- 4. Заразне болести могу да изазову смртни исход**
- 5. Заразне болести се могу контролисати и одстранити**
- 6. Имунизација је исплатива јавно здравствена мера**
- 7. Деци у здравственим системима треба обезбедити безбедну, ефективну, доступну и ефикасну вакцину**

Добро функционисање имунизационог система је један од кључних елемената за снажан здравствени систем и припрема земље за будуће јавно здравствене изазове. Обухват имунизацијом је један од индикатора доступности примарне здравствене заштите и процене капацитета здравственог система

Пошто епидемије малих богиња и импортовање дивљег вируса дечије парализе представљају и даље заједничке претње у области заразних болести које се могу спречити имунизацијом за земље Европског региона СЗО, неопходно је интензивирати све активности предвиђене плановима активности на одржавању статуса одржавања земље без полиомијелитиса и елиминације малих богиња у Републици Србији.

Вакцине су временом постале жртве свога успеха, јер се не “виде“ оболели од тих болести, већ само они који нису имали прилику да оболе, јер су вакцинирани.

Достизање и одржавање колективног имунитета популације против заразних болести болести вакцинацијом је суштина заједничких напора у свим земљама света.

У Пиротском округу у 2015.години бележи се висок обухват свим врстама вакцина, вакцинирано је од 95 до 100% планиране деце по националном календару имунизације.
